

Clinton, el 'republicà' reelegit

La victòria de Clinton ha tingut molt a veure amb la seva assumpció d'alguns dels principis republicans, això sí, amb una lleugera 'marca demòcrata'.

"És l'hora de superar les divisions, reunir-nos i deixar fet el treball pel futur d'Amèrica", va dir Clinton immediatament després de pujar a l'escenari de la victòria a Little Rock. "Aquesta nit proclamem que el centre vital d'Amèrica és viu i amb bona salut, va afegir. És un terreny comú, des d'on hem fet molts progressos".

Fa quatre anys, en el mateix lloc, la nit va ser una festa. Clinton vestia texans i la música de fons era de Fleetwood Mac. La matinada dels dimarts, el president anava amb una impecable americana i una camisa blau cel, trepitjava una catifa de vellut vermell i, de fons, se sentia la música orquestral d'Aaron Copland.

Les coses han canviat en els quatre últims anys. Tant, que han permès a Clinton aconseguir una fita que no es repetia des de Franklin Delano Roosevelt. La reelecció d'un president demòcrata. Tampoc des de 1930 s'havia assistit a la renovació d'una majoria republicana a la Cambra de Representants i al Senat. Però s'ha donat una dada històrica encara més significativa: en 220 anys, cap demòcrata no havia resultat elegit president amb un Congrés dominat per l'oposició.

En un país i una societat que es va tancant sobre si mateixa, amb una impressionant desestructuració social i racial, l'escàs nombre de nord-americans que voten es van traslladant cap a la dreta de l'espectre polític. El món exterior a la pròpia casa, a la família, al lloc de treball, és molt hostil i es tracta de conservar l'*statu quo* a qualsevol preu. I ja són 37 milions els nord-americans que viuen en la més rotunda pobresa.

Clinton va haver d'entendre aquest progressiu viratge de manera molt contundent el 1994, quan es va dissoldre ràpidament el suport popular que l'havia portat a la Casa Blanca. La victòria parlamentària republicana va ser inapel·lable. I el que és més significatiu: amb uns pressupostos ideològics basats en aquell "Contracte amb Amèrica", sorgit de la inspiració de l'ultradretà Newt Gingrich, ascendit al cel de la presidència de la Cambra de Representants.

En aquets dos últims anys, Bill Clinton ha anat fent seus alguns dels principis republicans sense desprendre's del tot del "segell de marca" demòcrata: la necessitat "d'algún tipus d'estat" com a eina de protecció dels econòmicament dèbils. Però han estat només algunes pinzellades. De fet, el seu contrincant, Bob Dole, es va anar quedant sense un missatge típicament republicà. El president li l'havia robat.

ARXIU / EFE

Bill Clinton. Newt Gingrich ha contribuït al seu triomf.

Les anàlisis sobre els resultats indiquen la important "mossegada" de Clinton en el camp republicà: un de cada cinc votants conservadors han votat per la reelecció de l'actual president. També un de cada quatre membres d'associacions per la lluita dels drets religiosos; un de cada vuit republicans i la meitat dels votants catòlics de tot el país tampoc no han dubtat a expressar la confiança a Clinton.

La majoria dels analistes donen per fet, així mateix, que més de la meitat de les pèrdues republicanes en la lluita per la Casa Blanca es deuen a l'inclit Gingrich. Els seus discursos reclamant duríssims retalls de programes socials molt populars —com el Medicare per als vells— han espantat molts electors que no preveïen tals sacrificis per reduir el dèficit públic. Semblaven mesures absurdes quan l'economia del país anava bé. Paradoxal Gingrich: potser ha col·laborat decisivament al manteniment de la majoria parlamentària republicana però també ha estat clau per entendre la victòria de Clinton.

Diuen que un president nord-americà utilitza el segon i definitiu mandat per fer tot allò que no ha pogut fer en el primer, lluny ja de les inquietuds per la reelecció. Però tampoc està lliure del tot per no hipotecar la més que probable candidatura d'Al Gore per la batalla del 2000. El problema és que a hores d'ara ningú no sap a ciència certa quina ideologia ni quines intencions reals té Bill Clinton, un dels millors equilibristes que ha tingut mai el gran cerc polític nord-americà.

Eduard Sanjuan